MALTA

QORTI TAL-MAGISTRATI (GHAWDEX) GURISDIZZJONI SUPERJURI

MAGISTRAT DR. PAUL COPPINI

Seduta tas-26 ta' Ottubru, 2004

Citazzjoni Numru. 37/2003

QORTI TAL-MAGISTRATI (GHAWDEX) SUPERJURI, GURISDIZZJONI GENERALI

MAGISTRAT DOTTOR PAUL COPPINI LL.D.

Seduta ta' nhar it-Tlieta 26 ta' Ottubru, 2004 .

Citazzjoni numru : 37/2003G1(PC)

Maria Theresa xebba Spiteri f'isimha. Proprju u ghan-nom ta' hutha msefrin Francis, Alessio, Josephine mart Nazzareno Galea, u Carmela mart Joseph Spiteri, ahwa Spiteri ;

Emanuel Spiteri, Anthony Spiteri, Paola xebba Spiteri, Mary Rose mart Alfred Carabott, u Eugenia mart Paul Galea, ahwa Spiteri lkoll ulied il-mejjet Paul Spiteri ;

Antonia mart Victor Mercieca f'isimha Proprju u ghan-nom ta' huha msiefer Carmelo Buttigieg;
Rose xebba Buttigieg, ahwa Buttigieg ulied il-mejta Concetta Buttigieg ;
Michael Buttigieg, u Josette mart Coronato Said, ahwa Buttigieg ulied il-mejjet Francis Buttigieg;
Diana mart Paul Spiteri, Rose mart Alfred Mansueto f'isimha u ghan-nom ta' huha msiefer Joseph Sultana, ahwa Sultana lkoll ulied il-mejta Carmela Sultana ;
Mary, xebba, u Robert f'ismu proprju u ghan-nom ta' hutu msefrin Edward, Francis, Mario, Michelino sive Lino, Rosanne mart Eugene Teddy, ahwa Spiteri lkoll ulied il-mejjet Joseph Spiteri .
VS

Carmelo u Josephine konjugi Cauchi.

Il-Qorti ,

Rat iċ-Ċitazzjoni li permezz taghha l-atturi, wara li ppremettew :

Illi l-atturi Robert Spiteri flimkien ma' hutu Edward, Francis, Mario, Rosanne mart Eugene Teddy, Mary, xebba, u Lino, ahwa Spiteri, huma proprjetarji *pro indiviso* u fil-pussess ta' porzjon diviza numru wiehed (1) fuq l-annessa pjanta markata A, mill-ghalqa msejha "Tal-Palma" limiti Qala, Ghawdex, tal-kejl ta' cirka tliet mija u sebghin metri kwadri (370 m.k.), u konfinanti mit-tramuntana ma' beni ta' Joseph Portelli, nofsinhar ma' Triq l-Imgarr, lvant ma' beni tal-eredi ta' John Cauchi fosthom il-konvenut Carmelo Cauchi, u punent mal-porzjon numru tnejn (2) deskritta hawn taht ;

Illi l-tturi Antonia mart Victor Mercieca, Carmelo Buttigieg, Rosa xebba Buttigieg, Michael Buttigieg, u Josette Said, huma proprjetarji *pro indiviso* u fil-pussess ta' porzjon diviza numru tnejn (2) fuq l-annessa pjanta markata A, mill-ghalqa msejha "Tal-Palma" limiti Qala, Ghawdex, tal-kejl ta' cirka tliet mija u sebghin metri kwadri (370m.k.), u konfinanti mit-tramunata ma' beni ta' Joseph Portelli, nofsinhar ma' Triq l-Imgarr, lvant mal-porzjon fuq

deskritta, u punent mal-porzjoni numru tlieta (3) hawn taht deskritta ;

Illi l-atturi Maria Theresa Spiteri flimkien ma’hutha Francis, Alessio, Josephine mart Nazzareno Galea, Carmela mart Joseph Spiteri, Emanuel, Anthony, Paola, Mary Rose mart Alfred Carabott, u Eugenio mart Paul Galea, huma proprjetarji *pro indiviso* u fil-pussess ta’ porzjon diviza numru tlieta (3) fuq l-annessa pjanta markata A, mill-ghalqa msejha “Tal-Palma” limiti Qala, Ghawdex, tal-kejl ta’ cirka tliet mija u sebghin metri kwadri (370 m.k.), u konfinanti mit-tramuntana ma’ beni ta’ Joseph Portelli, nofsinhar ma’ Triq l-Imgarr, lvant mal-porzjoni numru tnejn (2) fuq deskritta u punent mal-porzjoni numru erbgha (4) hawn taht deskritta ;

Illi l-attur Diana mart Paul Spiteri, Rose mart Alfred Mansueto u Joseph Sultana, huma proprjetarji *pro indiviso* u fil-pussess ta’ porzjon diviza numru erbgha (4) fuq l-annessa pjanta markata A, mill-ghalqa msejha “Tal-Palma” limiti Qala, Ghawdex, tal-kejl ta’ cirka tliet mija u sebghin metri kwadri (370m.k.), u konfinanti mit-tramuntana ma’ beni ta’ Joseph Portelli, nofsinhar ma’ Triq l-Imgarr, lvant mal-porzjoni numru tlieta (3) fuq deskritta, u punent ma’ beni ta’ John Baptist Tabone ;

Illi l-erba’ porzjonijiet hawn fuq deskritti originarjament kienu jikkonsisti f’ghalqa wahda li kienet tappartjeni u pposseduta minn Francesco u Rosa gia konjugi Spiteri li mietu rispettivament fl-erbgha (4) ta’ Ottubru elf disa’ mija u disgha u erbghin (1949) u fid-disgha (9) ta’ Ottubru elf disa’ mija u sitta u sebghin (1976), u wirtuhom uliedhom Joseph Spiteri, missier l-atturi Robert Spiteri flimkien ma’ hutu Edward, Francis, Mario, Rosanne mart Eugene Teddy, Mary, xebba, u Michael, ahwa Spiteri; Concetta Buttigieg, omm l-atturi Antonia mart Victor Mercieca, Carmelo Buttigieg, u Rosa xebba Buttigieg, u n-nanna tal-atturi Michael Buttigieg, u Josette Said; Paul Spiteri missier l-atturi Maria Theresa Spiteri flimkien ma’ hutha Francis, Alessio, Josephine mart Nazzareno Galea, Carmela mart Joseph Spiteri, Emanuel, Anthony, Paola, Mary rose mart Alfred Carabott, u Eugenia mart Paul

Galea; u Carmela Sultana, omm l-atturi diana mart Paul Spiteri, rose mart Alfred Mansueto, u Joseph Sultana, li giet diviza fl-erbgha porzjonijiet fuq deskritti u assenjata bejn l-erbat ahwa ulied il-mejtin francesco u Rosa Spiteri b'kuntratt ta' divizjoni li sar fl-atti tan-nutar Dottor Joseph Spiteri tat-tlieta (3) ta' Gunju elf disa' mija u tmienja u tmenin (1988) ;

Illi ricentement, u cioe' fit-22 ta' Novembru 2002, u wara fid-29 ta' Jannar 2003, il-konvenuti konjugi Cauchi b'diversi atti kommessi minnhom immolestaw lill-tturi fil-pussess tal-art fuq deskritta billi dahhlu fl-istess raba' u hadmu dan ir-raba u nehhew ukoll il-qsami li kienu saru meta l-atturi kienu qassmu l-proprjeta' bil-kuntratt ta' divizjoni tat-3 ta' Gunju, 1988, fuq imsemmi, kif ukoll ghalqu l-entratura tal-atturi bil-gebel ;

Illi minkejja li l-konvenuti gew interpellati u sarulhom ukoll rapporti mal-pulizija Ezekuttiva sabiex jiddesistu mill-atti ta' molestja fil-konfront tal-atturi, huma baqghu inadempjenti .
Talbu lill-konvenuti jghidu ghaliex m'ghandhiex din il-Qorti :

1. Tiddikjara illi intom konvenuti bl-agir taghkom ikkommettejtu molestja tal-pussess a dannu u bi pregudizzju tal-atturi meta abbuzivament dhaltu u hdimtu r-rabga' fuq deskritt li tinsab validament fil-pussess tal-atturi u nehhejtu wkoll il-qsami li kien hemm jiddividu l-erba' porzjonijiet fuq deskritti minn xulxin, u ghalaqtu wkoll l-entratura tal-atturi bil-gebel ;

2. Konsegwentement tikkundannakom sabiex tirripristinaw lill-atturi fil-pussess ta' hwejjighom billi tigu ordnati tiddesistu milli tibqghu tidhlu f'dan ir-raba u thalluh a libera dispozizzjoni tal-atturi, u li tregggghu kollox kif kien ghall-istat qabel ma dhaltu l-ewwel darba fit-22 ta' Novembru, 2002 .

Bl-ispejjez inkluzi tal-mandat ta' inibizzjoni numru 10/2003, li l-atturi kienu kostretti li jintavolaw kontra l-

konvenuti wara li kienu regghu dahlu fid-29 ta’ Jannar, 2003 .

Bl-ingunzjoni tal-konvenuti ghas-subizzjoni li ghaliha minn issa jinsabu mharrkin .

Rat id-dikjarazzjoni tal-fatti ta’ l-atturi kkonfermata bil-gurament ta’ Maria Theresa Spiteri .

Rat in-nota ta’ l-Eccezzjonijiet tal-konvenuti li eccepew :

1. Illi preliminarjament jirrizulta mid-dikjarazzjoni tal-fatti li l-azzjoni odjerna ma tikkoncernax allegat pussess indiviz, izda tikkoncerna l-allegat pussess ta’ diversi bicciet ta’ art divizi bejn xulxin u deskritti bhala porzjonijiet wiehed (1) sa erbgha (4); tigi eccepita ghaldaqstant in-nullita’ tac-citazzjoni attrici in kwantu l-prova li jridu jaghmlu l-atturi dwar kull porzjon art, sija dwar l-allegat pussess u sija dwar l-allegata molestja, hija distinta u separata u li ghaldaqstant kellha tkun l-oggett ta’ azzjoni individwali ;
2. Illi preliminarjament ukoll, l-*actio manutentionis* hija disponibbli biss ghall-pussessur li jigi molestat fil-pussess tieghu izda jibqa’ fil-pussess u jitlob li jigi mantnut u protett fil-pussess tieghu; hija ghaldaqstant insostenibbli talba ghar-ripristinu fil-pussess fil-kuntest ta’ *actio manutentionis,* u huwa inkonciljabbli ma’ xulxin talba ghal dikjarazzjoni ta’ molestja fil-pussess u talba gha-ripristinu fil-pussess ;

3. Illi fil-kaz odjern, l-atturi u/jew l-awturi taghhom kellhom titolu ta’ qbiela fuq l-artijiet *de quo* minghand l-awturi tal-konvenut, ghal liema qbiela kienu rrinunzjaw volontarjament, b’mod illi llum il-gurnata ma jistghu jivvantaw l-ebda tip ta’ pussess ;

4. Illi l-konvenut beda jahdem l-artijiet *de quo* f’Novembru 2003 ghan-nom tieghu u ta’ hutu u jinsab fil-pussess pjen taghha, stante li qieghed jokkupaha *animo domini,* zeraghha u qieghed jikkoltivaha, u ghalaq kull access ghall-pubbliku, u ghalhekk hija insostenibbli fil-konfront tieghu l-*actio manutentionis* jew kwalsiasi azzjoni

ohra pussessorja, u l-uniku rimedju li jista' talvolta jkollhom l-atturi jekk qeghdin jivvantaw titolu legali huwa fil-petitorja;

Salvi eccezzjonijiet ulterjuri skond il-ligi .

Rat id-dikjarazzjoni tal-fatti ta' l-istess konvenuti mahlufa minn Carmelo Cauchi .

Rat il-verbal taghha tas-27 ta' Jannar 2004 fejn il-kawza thalliet ghal-lum ghas-sentenza fuq iz-zewg eccezzjonijiet preliminari .

Rat in-noti ta' l-osservazzjonijiet rispettivi tal-kontendenti dwar dawn l-eccezzjonijiet .

Ikkunsidrat :

Illi permezz ta' l-ewwel eccezzjoni preliminari taghhom il-konvenuti qed jikkontendu illi din il-kawza hija nulla in kwantu "l-prova li jridu jaghmlu l-atturi dwar kull prozjon art, sija dwar l-allegat pussess u sija dwar l-allegata molestja hija distinta u separata u li ghaldaqstant kellha tkun l-oggett ta' azzjoni individwali" . L-azzjoni ttentata mill-atturi hija l-hekk imsejha azzjoni kollettiva . Kawza ta' dan it-tip hija regolata bl-artiklu 161(3) tal-Kap. 12 li jistipula illi :
"**Zewg atturi jew aktar jistghu jibdew il-kawzi taghhom permezz ta' citazzjoni wahda jew rikors wiehed skond il-kaz, jekk il-kawzi jkollhom x'jaqsmu ma' xulxin minhabba fil-mertu taghhom jew jekk id-decizjoni li tinghata dwar wahda mill-kawzi tista' tolqot id-decizjoni dwar il-kawza jew il-kawzi l-ohra u jekk il-provi li jingiebu f'wahda mill-kawzi jkunu, generalment, l-istess provi li ghandhom jingiebu fil-kawza jew fil-kawzi l-ohra . Ir-raguni ghaliex ikunu qeghdin isiru l-kawzi u l-mertu taghhom ghandhom jigu ddikjarati b'mod car u specifiku minn kull attur**" .

Inghad f'dan ir-rigward mill-Qrati taghna illi :

"*Skond il-guristi rumani, l-identita' tal-kwistjoni ma setghetx wahedha tillegittima gudizzju kollettiv, imma kien ikun hemm bzonn ukoll tal-konkors ta' l-interess komuni . Fiz-zminijiet taghna … tant id-dottrina kemm il-gurisprudenza huma fil-maggoranza taghhom ta' l-istess avviz billi, ghad li ma jeskludux assolutament il-gudizzju kollettiv, isostnu illi l-istess m'huwiex ammissibbli jekk mhux fil-konkors simultaneju ta' l-identita' tal-kwistjoni li tkun trid tigi rizolta u tal-komunanza ta' l-interess derivanti ghall-atturi kollha mit-titolu u l-oggett ta' l-azzjoni; diversament il-konvenut jista' jopponi ruhu ghall-kumulu, u c-citazzjoni tigi allura dikjarata improcedibbli.*" [1]

Fil-kaz taghna jirrizulta li ghandna diversi proprjetarji ta' porzjonijiet divizi ta' raba' li originarjament kienu jappartjenu lil sid (antenat) komuni bhala ghalqa wahda . Dawn qed jallegaw illi gew immolestjati fil-pussess tal-parti rispettiva appartenenti lilhom minn din l-ghalqa, b'diversi atti kommessi mill-konvenuti, billi dahlu f'din ir-raba u hadmuha, nehhew il-qsami li kienu saru meta giet diviza din ir-raba u ghalqu l-entratura ghall-istess raba bil-gebel . It-talbiet taghhom huma biex il-konvenuti ma jkomplux jimmolestawhom fil-pussess illi huma jallegaw li ghandhom fuq dawn il-bicciet raba u biex il-konvenuti jigu ordnati jpoggu kollox kif kien qabel ma gew hekk immolestati .

Huwa evidenti ghalhekk illi f'tali cirkostanzi jezistu sew l-**identita' tal-kwistjoni** (l-allegata molestja), kif ukoll il-**komunanza ta' interess** (li ma tkomplix din il-molestja), kif gie mfisser fil-gurisprudenza citata . Lanqas jista' jigi eskluz illi l-provi li ser jingiebu generalment ser ikunu jghoddu ghall-kull wahda mill-porzjonijiet raba, minkejja li jappartjenu lil sidien differenti,kif trid il-ligi . Wara kollox kif gie anke ribadit mill-Qrati taghna :

---

[1] Azzopardi vs Micallef : 16.12.1953, kollez. vol. XXXVII. II. 810; ara wkoll Grech vs Spiteri noe. 14.6.1954 vol. XXXVIII. II. 496 ; Nicosia et vs Borg : 12.10.1954, vol. XXXVIII. II. 574 ; Grima et vs Pave et. : 25.6.1956, vol. XL.II. 840 ; Mintoff noe. vs. Cassar : 29.11.1956 , vol. XLII. 901 .

"*Il-fatt li l-atturi ipprocedew b'azzjoni kumulattiva motivati b'interess komuni fl-istess mertu u b'talba wahda bazata fuq kawzali identika, ma jistax li 'l quddiem jista' jirrizulta li tali talba tista' tigi akkolta ghal uhud mill-atturi u michuda fir-rigward ta' ohrajn jekk jirrizultaw cirkostanzi li jiggusitifikaw tali diversita' ta' decizjoni*."[2]

Permezz tat-tieni eccezzjoni preliminari l-konvenuti qed jikkontendu illi l-*actio manutensionis* m'hijiex ammissibbli ghall-kazijiet fejn l-attur ikun qiegħed jitlob li jigi repristinat fil-pussess . Huwa minnu illi dan huwa proprju dak illi qed jitolbu l-atturi fit-tieni talba taghhom . Imma kif jispjega r-**Ricci** :

"*Coll'azione in manutenzione si chiede la conservazione o il mantenimento dello stato di fatto in cui il possessore si trova ; e poiche' la condizione attuale di cose non puo' mantenersi se non a patto che la turbativa cessi, quindi e' che nella domanda di manutenzione in possesso si contiene implicita e come conseguenziale l'altra d'inibizione al turbatore di proseguire nell'opera o nel fatto molesto da lui intrapreso* …..

E sifatta inibizione puo' riuscire qualche volta insufficiente a raggiungere lo scopo; imperocche', supposto che il fatto turbativo abbia prodotto variazione nello stato materiale della cosa o nel modo con cui si possedeva, e' evidente che il mantenimento della condizione di fatto in cui il possessore si trova non si ottiene se non restituendo le cose nel primiero loro stato." [3]

Hekk ukoll naraw per ezempju li fis-sentenza taghha tat-13 ta' Mejju 1991 f'kawza simili ta' manutenzjoni fil-pussess fl-ismijiet : "Mikele Calleja v. Emanuela Cassar et.", li giet ukoll ikkonfermata fl-Appell, il-Qorti laqghet, fost ohrajn, it-talba ta' l-attur sabiex il-konvenuti jigu ikkundannati "… *jaghmlu dak li hu necessarju sabiex il-passagg imsemmi fic-citazzjoni jerga' jitqieghed fl-istat originali tieghu li kien fis-sajf tas-sena 1978*". [4] Huwa evidenti ghalhekk illi anke f'kawza bhal dik_ittentata mill-atturi, it-talba ghar-reintegrazzjoni fl-istat originali hija

[2] Vella vs Bugeja : 4.6.1991 vol. LXXV. II. 718 .
[3] Corso Teorico – Pratico di Diritto Civile vol. V para. 96 .
[4] kollez. vol. LXXVIII. II. 358 .

permessa, anzi kif qal ir-Ricci fil-bran citat, xi kultant anke indispensabbli biex l-attur jerga' jigi fit-tgawdija li kien fiha originarjament .

Ghal dawn il-motivi, tiddecidi dwar dawn l-eccezzjonijiet preliminari tal-konvenuti, billi tichad l-istess eccezzjonijiet u thalli l-kawza ghall-kontinwazzjoni fuq il-mertu .

L-ispejjez jibqghu riservati ghas-sentenza finali .

< Sentenza In Parte >

--------------------------------TMIEM--------------------------------